

Les eleccions legislatives celebrades a Sèrbia el passat diumenge 21 de gener no han aclarit el futur d'aquesta república de l'antiga Iugoeslàvia, sobretot per a la comunitat internacional, que desitjava una victòria clara de les formacions proeuropeïstes. La separació de Kosovo i el judici als criminals de guerra pel Tribunal de l'Haia, requisit que demana la Unió Europea, continuen sent els temes que generen més incertesa.

Les eleccions parlamentàries que acaba de celebrar Sèrbia han estat marcades pel nerviosisme i per les expectatives. Encara que potser més en l'estranger que a Sèrbia mateix. Desafortunadament, l'entrada al Parlament d'un jove polític, Cedo Jovanovic, que es proclama hereu de l'exprimer ministre oberturista Zoran Djindjic, assassinat al març del 2003, ha estat l'única novetat d'aquestes eleccions tan anhelades. La resta no ha fet més que confirmar una tendència que no va poder capgirar una participació en l'escrutini relativament alta (modesta per a paràmetres occidentals, però cal recordar que a Sèrbia hi ha hagut eleccions presidencials anul·lades perquè no hi ha acudit el nombre mínimament exigint d'electors).

La SRS (Lliga dels Radicals de Sèrbia) va confirmar que domina inqüestionablement l'electorat serbi, amb més del 28% dels vots, percentatge que li proporciona 81 escons en el futur Parlament. Li segueixen el DS (Lliga Democràtica), de Boris Tadić, actual president, amb un 22% de vots, i la coalició DSS-NS (Lliga Democràtica de Sèrbia, Nova Sèrbia) que reuneixen al voltant del 17% de vots. Sis anys després de la derrota electoral de l'autocràtic Milosevic –posteriorment condemnat a presó a l'Haia–, i després de l'aixecament de les sancions internacionals, de l'inici de negociacions per a ingressar en la Unió Europea i per a l'associació amb l'OTAN, etc., els radicals continuen apujant: 100.000 vots més que en les eleccions anteriors (i això que han fet una de les campanyes menys agressives, com si no els interessara arribar al poder!).

El resultat d'aquestes eleccions ha estat una dutxa freda per a la comunitat internacional, que esperava que n'isquera un bloc proeuropeu amb mandat per formar un govern estable i capaç

Alguna cosa canvia però tot continua igual

Expectatives d'independència a Kosovo

Després d'haver fet públiques les seues recomanacions sobre l'estatut final de Kosovo davant el Grup de Contacte, previst, en el moment de tancar edició, per al divendres 26 de gener, l'enviat especial de l'ONU, Martti Ahtisaari, hauria de presentar-les davant el Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Per pal·liar la insistent negativa russa a acceptar una "solució imposada", s'ha dissenyat una altra sèrie de contactes entre Belgrad i Pristina, amb la imprecisió característica que deixa als primers anomenar-les negociacions, i als altres "reunions tècniques". Els EUA, per la seua banda, no volen que aquesta tanda de contactes s'allargue més de dues setmanes. Tenint en compte els imponderables de la política internacional, és raonable esperar que l'estatut de Kosovo es debata en l'ONU cap a principi de març en el millor dels casos.

d'enfrontar-se amb els afers més candents: la separació de Kosovo, el lliurament dels criminals de guerra al Tribunal Penal Internacional de l'Haia, la depuració del sistema judicial, la sepa-

ració de l'estat dels "grups d'interès" (o, simplement, dels grups mafiosos)... Els qui van expressar la seua satisfacció amb els resultats van ser els diputats de la Duma (parlament) russa. Van saludar la victòria dels radicals serbis, lamentant que les influències externes impedisquen de governar al veritable guanyador, el "bloc patriòtic". Perquè el darrer mitjà de pressió per impedir l'arribada dels ultranacionalistes al poder a Sèrbia és l'amenaça d'aïllament, que Occident ha estat brandant. I això redueix les previsions a dos guions possibles.

Un govern de coalició. La primera possibilitat és una aliança entre DS, DSS i un altre partit afí (segurament G17), amb el possible suport dels partits de minories ètniques. L'LDP, de Cedomir Jovanovic, s'exclou perquè es nega a avalar la política del líder de DSS, Vojislav Kostunica, sobre Kosovo i de col·laboració amb l'Haia. El problema és que quasi tots els líders del bloc democràtic estan renyits o disputen per assumptes polítics o per "conflictes d'interessos". Vojislav Kostunica sap que la condició de comodí obligat de què gaudeix li dóna molta força a l'hora de formar un nou govern, i possiblement no acceptarà cap càrrec inferior al que exerceix actualment, el de primer ministre. Una situació que deixa obertes totes les preguntes sobre la capacitat d'un "nou govern", virtualment igual a l'anterior, per resoldre els afers que no ha sabut o

no ha volgut solucionar fins avui. De fet, la ineludible arribada d'una nova resolució de l'ONU sobre Kosovo corre el risc de posar el futur govern contra les cordes abans que ni tan sols s'haja acabat de constituir. Hi ha un risc molt seriós que, com puntualitza un analista serbi, en lloc de "cap a un nou govern, anem cap a unes altres eleccions anticipades".

La segona de les opcions és la següent: jugant amb la provocació heretada de l'època de Milosevic, i comptant amb la falta d'unitat dels europeus a l'hora d'imposar noves sancions, el DSS de Kostunica podria caure en la temptació d'ajuntar-se amb els radicals per formar govern i, de passada, guanyar-se un ampli suport popular. La seua campanya electoral va passar del populisme a un nacionalisme tan sols una mica menys agressiu que el dels radicals. El DSS va organitzar un concert per celebrar l'"any nou serbi" (segons el calendari julià), amb l'esposa d'Arkan, el paramilitar que es va fer cèlebre durant les neteges ètniques a Croàcia, Bòsnia i Kosovo, com a estrella principal. La televisió va mostrar un Kostunica somrient mentre que una altra estrella, un cantant de rock, entonava versos ofensius per al líder de l'LDP, tractant-lo de drogaddicte i de lladre. Els nacionalistes no perdonen a Jovanovic la seua disposició a firmar la independència de Kosovo ("Sèrbia ha de mirar cap endavant, i no cap endarrere") ni la seua amenaça d'exigir el lliurament incondicional de tots els criminals de guerra. Aquesta incursió aparent de Kostunica en aigües ultres, de fet no ho és: ell ha mantingut sempre bones relacions amb els radicals, enemistat únicament amb Milosevic (li retrau que aplicara una política nacionalment desastrosa, però no els objectius). Les seues posicions declarades sobre Bòsnia i l'obstrucció al lliurament de criminals de guerra el converteixen en un interlocutor que Occident no desitjaria en absolut. Conseqüentment, una coalició liderada per l'SRS (Partit Radical Serbi) s'apartaria fatalment de la UE i s'acostaria a Rússia, la Xina i l'Índia. A més, l'SRS ha amenaçat de parar el procés de privatització, que acusa de corrupció, si arriba al poder. Aquest procés de grans transferències de pro-

El president de Sèrbia, Boris Tadić, celebra el resultat obtingut per la seva formació, la Lliga Democràtica, en les eleccions del 21 de gener, en companyia de la vídua de Zoran Djindjic, l'exprimer ministre assassinat el 2003.

pietats estatals al sector privat obre excel·lents ocasions de lucrar-se i aixeca tot de suspicàcies entre una població enfonsada en una situació social més que difícil.

Novetats a la vista. Això no obstant, aquestes eleccions sí que han portat alguna novetat. A banda de confirmar l'LDP (amb objectius genuïnament revolucionaris en la situació actual de Sèrbia), sanciona l'entrada al Parlament de partits de minories nacionals (hongaresos, bosnians, gitanos i –potser– albanesos, tot i que a l'hora de redactar aquest article encara no s'ha confirmat el resultat electoral d'aquests darrers), i s'acomiada un "llop vell" de la política: Vuk Draskovic, ministre d'Afers Estrangers en el govern sortint i líder de l'SPO (Partit Serbi de Renovació).

L'SPO va ser fundat per Draskovic i Vojislav Seselj. Una disputa va fer que aquest últim se n'escindira i fundara el

seu partit, la SRS, per acabar a l'Haia, acusat de crims de guerra. En canvi Draskovic va mostrar un talent innegable per mutar. Va començar amenaçant de "tallar tota mà que alce una bandera que no siga la sèrbia"; va encoratjar a les neteges ètniques sota el lema "allà on hi haja una tomba sèrbia, és Sèrbia"; es va associar amb Milosevic, resumint la solució per a Kosovo amb el seu tarannà tan peculiar: "Tots els albanesos, a l'altra banda de les Muntanyes Maleïdes! (serra fronterera entre Kosovo i Albània)"; es va separar de Milosevic durant el període dels bombardejos i va aconseguir ocupar càrrecs ministerials en el govern d'aquest i en els que el van succeir; es va fer prooccidental i portaveu de la moderació proposant "una solució raonada per a Kosovo"... En aquestes darreres votacions, l'SPO no va arribar ni al lliurament per entrar al Parlament.

Gani Jakupi